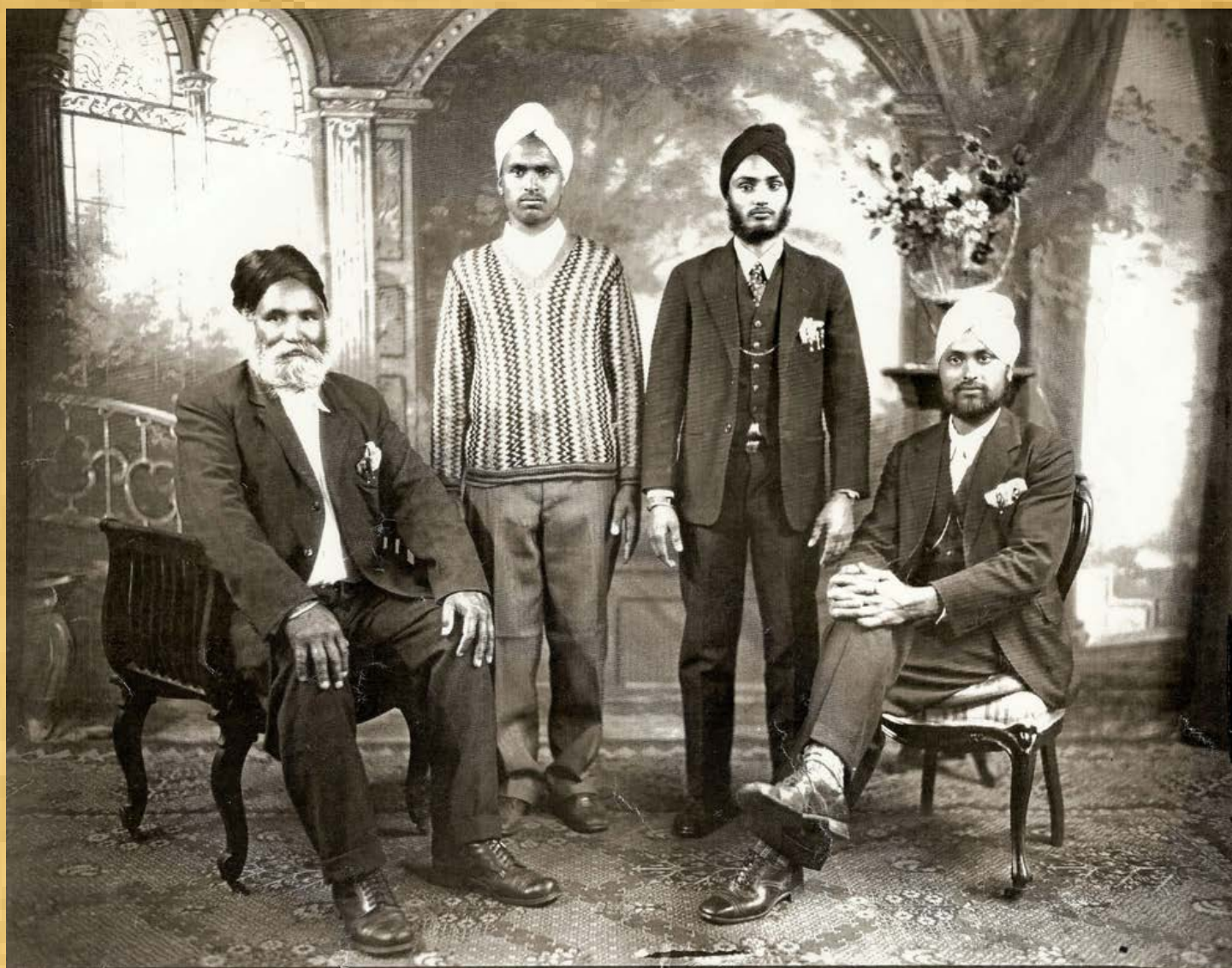

KARTAR KAUR GILL

Resilience Through Separation

(Left to right) NARANJAN SINGH GILL, JOGINDER SINGH GILL, GANGA SINGH GILL, INDAR SINGH GILL of Village Dhudike, District Moga, Punjab, India. 1934

In the Fraser Valley's Abbotsford, the story of the Gill family has been popularly narrated through the experience of Kartar Kaur's husband, Indar Singh Gill. This is because Indar Singh's story is one of the earliest stories of success and perseverance in the Fraser Valley, where he came to Canada in 1930 at 17 years of age, leaving behind his wife, Kartar Kaur and their eight-month-old daughter Gurcharan Kaur.

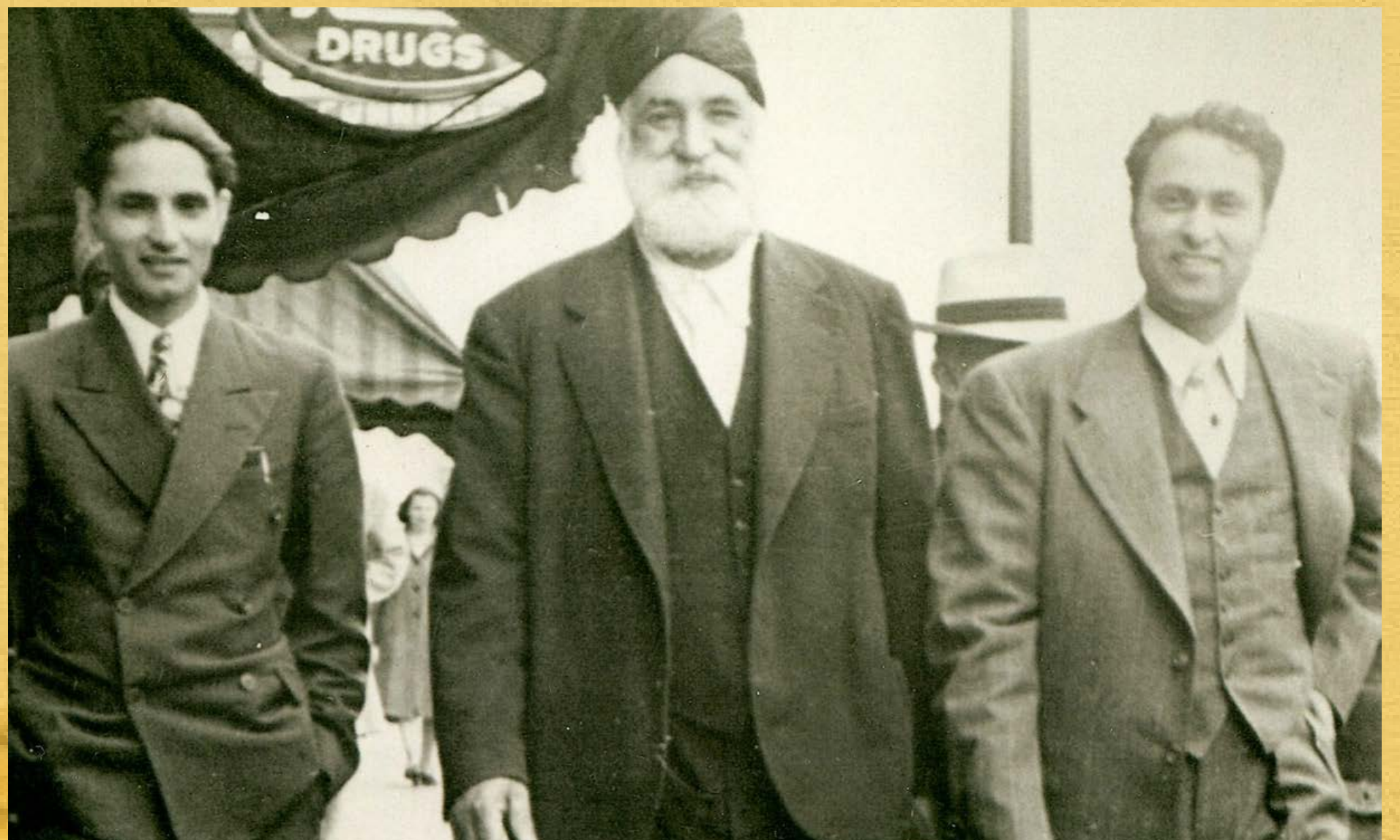
Over the course of those 17 years, which included separation from Kartar Kaur, Indar started his own business under the name of Indar Fuel Company in 1951 where he delivered wood and sawdust to people to burn in their homes for heat. In 1958, the appearance of natural gas brought the end of his company. As such, in 1959, he purchased an old sawmill in Mission on the Fraser River.

When the family mill was destroyed by fire towards the end of 1959, the construction of a new mill began in 1960. This mill employed 30-40 workers who helped produce 60,000 feet of lumber per shift to be exported to the United States, Japan, and Great Britain. The sawmill was never rebuilt after another fire on October 9th, 1964.

In 1979, Indar Singh built a shake and shingle mill in Fort Langley named the Langley Forest Industries Ltd., which still operates to the present day. In the 1980s, he became involved in raspberry production and land development after serving as President of the old Sikh gurdwara in Abbotsford in 1951 then again in 1979.

During this incredible career and entrepreneurial growth by Indar Singh, he remained separated from Kartar Kaur until 1949. When the Canadian government relaxed its strict immigration laws in 1947, Indar Singh was able to return to India to reunite with Kartar Kaur. The couple's son, Nachatter "Nash" Singh Gill was born in India in 1948.

In 1949, Indar Singh along with his wife, Kartar Kaur and son Nachhatter Singh, travelled via steamship through Honolulu, Hawaii to San Francisco.

When the vessel stopped in Hawaii mid-journey, Indar Singh bought Kartar Kaur her first set of 'western' clothing in anticipation of the discrimination that would meet them in Canada. From there the family boarded the Great Northern Train, entering Canada in White Rock on November 25th, 1949 to reside in Mission, BC.

The family settled in Mission and had two more children: Baljit and Malkiat.

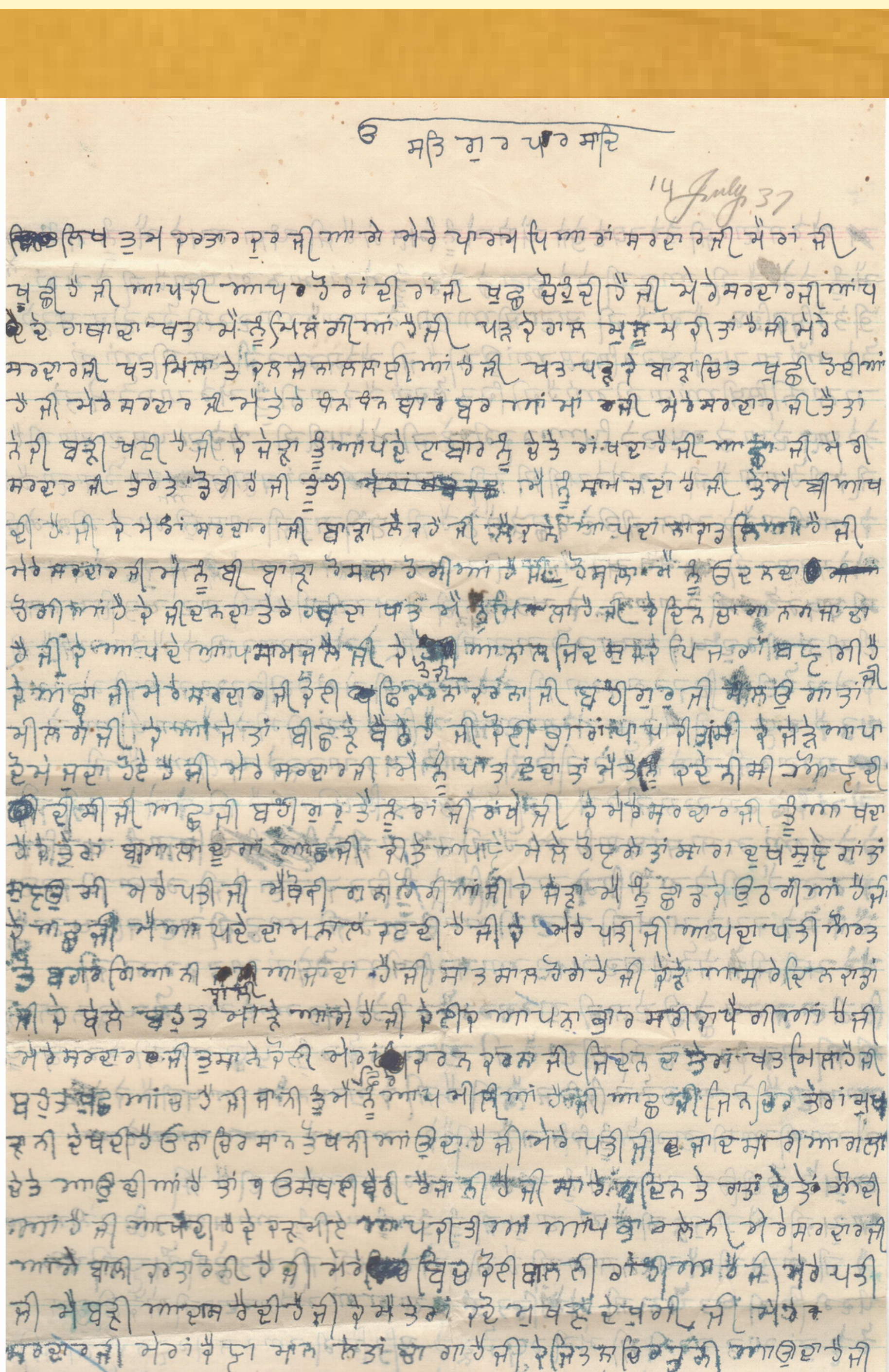
This is what we have known as a community – but what we do not know, or see, or acknowledge, is how Kartar Kaur Gill, like many other Sikh women in the 20th century, were separated from their partners as they attempted to build lives in British Columbia. They lived their own lives in India, awaiting an opportunity to come to Canada and forge their lives and their families.

For Kartar Kaur, who was waiting to continue her life with her husband and family in Canada, this life included the tragic loss of her daughter Gurcharan Kaur at the tender age of nine years. For Kartar Kaur, this life included living with a new family of in-laws without the support of her husband. For Kartar Kaur, this life included feelings of isolation, pain and anger. For Kartar Kaur, this life included a persistence to keep going.

These are some of the themes revealed through Kartar Kaur's own words and in her letters sent to Indar Singh Gill over the course of their 17-year separation. The images of Kartar Kaur across time and history are encapsulated through passages in her letters. Her words matter as a means to showcase her story.

This is her story.

The following letters were written by Kartar Kaur to her dear husband Indar Singh Gill while they both were living apart from each other.

1937

My beloved Sardarji,
...the day I receive a letter written by your hand, my days feels full of life, the rest you can understand yourself that I have become a skeleton crying day and night...I don't know what bad Karma I did, that we are separated for so long. If I had known, I would never have allowed you to go abroad...My Sardar Ji, when we meet, I will tell you all my pain...I don't know what crime I committed that you have gone so far from me. I am surviving here with my inner strength, otherwise seven years have passed...which woman can stay for so long without her husband? Otherwise, on whose support could I survive here, when our big family's responsibility is also on me...The day I received your letter, I felt so happy, it was as if I had met you in person...until I don't see your loving face, I am left thinking about how to share my thoughts with you...

७ मति गार परमांरि

ਸਿਖ ਤੁਮ ਰਹਤਾ ਰਹੈ ਰਾਗੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਸਰਦਾਰ ਇਹ ਸਿਖ ਜੀ ਵੀਰ ਪਸਤੀ ਨ ਤੁਲ ਦੇ ਬਾਲਾ ਜੀ
 ਦੇ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਮੈਂ ਗਾਂ ਜੀ ਖੁਛੀ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਗਾਂ ਪਸੀ ਜੀ ਗਾਂ ਜੀ ਖੁਛੀ ਚੈਤੀ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਮੇਰੇ
 ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਤੇਰੇ ਚੈਤੀ ਤੇਰੇ ਦੇ ਖਤ ਘੀਲੇ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਗਲ ਮਸੁਮ ਰੀਤਾ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ
 ਦੇ ਮੈਂ ਬੈਠਾ ਖਤ ਨੀ ਪਾਠੀਆਂ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਗਲ ਪਾਰੀਆਂ ਜੀ ਦੇ ਚੈਤੀ ਬਾਛੀ ਗੀਆਂ ਜੀ ਜੀ 'ਤੇ ਦੀਰ
 ਮੀਰ ਬਤੀ ਤਾਖਸੀ ਪਗੀ ਜੀ ਜੀ ਆਛਾ ਜੀ ਦੇ ਦੇਸ ਰਾਗੇ ਖਤ ਨੀ ਸਿਖ ਠੇਹੀਆਂ ਹੈ ਜੀ
 ਦੇ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਮੈਂ ਮਾਫੀ ਮਾਗਦੀ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਦੇਸ ਮੇਰਾਂ ਗਾਂਸ ਗਾਂ ਜੀ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਗਾਂ ਪਨੇ
 ਰੀ ਫੀਰ ਰਾਗੇ ਰਾਗੇ ਜੀ ਦੇ ਫੀਰ ਦਾਗੇ ਦੀਰਾਂ ਦੁਆਂਦੀਆਂ ਜੀ ਜੀ ਦੇ ਤਾਂ ਗਾਂ ਮਾਫੀਆਂ ਹੈ ਜੀ
 ਦੇ ਆਛਾ ਜੀ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਭੀ ਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਗਾਂ ਪਨੇ ਨੇ ਰੀ ਫੀਰ ਰਾਗੇ
 ਰਾਗੇ ਜੀ ਦੇ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਮੇਰਾਂ ਦੇ ਹੈਫਾ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਤੂੰ ਮੀ ਸਿਖੀਆਂ ਜੀ ਦੇ ਜੇ ਤਾਂ ਰੁਛ ਬਛ ਗਿਛਾਂ
 ਤਾਂ ਬਛਾ ਲਾਗੇ ਤੇ ਨੀ ਤਾਂ ਤੂੰ ਗਾਂ ਬਛਾ ਹੈ ਮੈਂ ਗਾਂ ਸੁਗ ਜੀ ਦੇ ਤੂੰ ਲਾਗੇ ਨਾਨਾ ਜੀ ਦੇ ਜੇ ਰੀ ਨਾਧੀ
 ਪਾਬੰਦ ਬਛ ਦਾਤਾਂ ਦੇ ਤੂੰ ਜੀ ਗਾਂ ਪਨੇ ਜੁਰ ਪਾਨੂੰ ਗਾਂ ਜੀ ਨਾ ਜੀ ਦੇ ਮੇਰੇ ਬੀਚਤਾ ਮੈਂ ਮੇਰਾਂ ਦੀ
 ਬਾਗਦੈ ਜੀ ਦੇ ਤੂੰ ਤਾਂ ਬਛੇਰਾਂ ਚਿਰਾਓ ਮੀਆਂ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਮੈਂ ਨੀ ਗਾਂ ਗਲਾ
 ਮੈਂ ਭੀਨੀ ਸਿਖ ਮਾਰਦੀ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਤੇਰੇ ਪਾਠੇ ਬਾਛੀਆਂ ਦਾ ਗਾਂ ਨੇਤੀ ਹੈ ਬਤੀ ਮਾਫੀ ਰੀ ਤੀ
 ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਰੀ ਗਲ ਸਿਖ ਰਤੇ ਰੀ ਨਾ ਸਿਖਾ ਜੀ ਦੇ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਤੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਗਲਾ ਗਾਂ ਤੇ ਨਾ ਲੇ
 ਪਾਗਾਂ ਸਮੁਦ ਮਾਂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲੇ ਗਾਂ ਪਦਾ ਗਾਂ ਸਮੁਦ ਮਾਂ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਮੈਂ ਤੈ ਜੀ ਦੇ ਰੀ ਰੀ ਗਲ
 ਸਿਖ ਜੀ ਦੇ ਮੈਂ ਰੁਛਨੀ ਪਾਤਾਂ ਲਾਗਦੇ ਜੀ ਦੇ ਜਾਫੀ ਸਰਤੀ ਚਾਨੀ ਪਈ ਹੈ ਜੀ ਦੀਰ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ
 ਤੂੰ ਪਾਗੇ ਬੈਠਾ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਮੇਰੇ ਰੋਲ ਗਾਂ ਖੀ ਰੁਛਨੀ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਆਛਾ ਜੀ ਦੇ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਬੀਰ ਗਾਂ
 ਗਾਂ ਮਾਰਦਾ ਪੈਦਾ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਮੀਰ ਗਾਂ ਗੇ ਮਾਰਦੀ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਪਤ ਗਾਂ ਗਾਂ ਨੇ

1939

... My Sardar Ji, I want to remind you that you wrote to me once that if there could be some arrangements for you to settle in Canada you will stay there otherwise you will come back home. Please don't keep giving me false hopes ...if there is no good arrangement for you there, then please come back home...this is between us...please don't keep struggling there...

Now it has been a long time since you have gone there...and I also can't write all the things here in the letter - you may not know how hard a time your family is giving me ...I can't decide what should I write and what I shouldn't ...My Sardarji, when we meet we will talk about everything and I will tell you everything about home ...right now I am in a mental cloud, overwhelmed, and I am confused ...One reason is that you are so away from me living in a foreign land and I don't clearly see any future...

1939

My Sardar Ji, if any arrangements for your work have been made then it is okay, otherwise even if no arrangements are made there, then is also okay and you please come back because many years have passed now and the way I am feeling, I will surely die...because you are the only support I have as I don't have any sister or brother and I have no daughter or son then whom can I expect to support me?...Nothing feels good without children...if you say money is everything then you are wrong as what are we going to do with money if we don't have any children?... Money also gives pleasure only if we have children... What else can I tell you, as you yourself are a wise man.....what is the point if we are living alone separately...My sardar ji, the time is not so good, nobody else care for anyone here...My sardar ji, I received Rs.120 which you sent...this time you have sent money, that's ok but for future I advise you not to send any money even if anyone asks for it, the rest is your choice...

ਏ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਏ ਗੁਰਦਾਸ ਮੇਰੀਆ ਮਾਂ ਥੋੜੀ ਏ ਪਾਏ ਨੀ ਏ ਦਾ ਏ ਜੀ ਏ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ
ਏ ਮੇਰੀ ਬੇਬਾ ਏ ਏ ਜੀ ਏ ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਜਾਗ ਏ ਏ ਤ ਨੀ ਲਾਗਦਾ ਏ ਜੀ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਜੇ ਤਾਂ ਏ ਏ
ਪਾ ਬੰਦ ਬੰਦ ਦਾ ਏ ਤਾਂ ਬੰਦ ਲੈ ਜੀ ਏ ਜੇ ਨਾ ਏ ਬੰਦ ਦਾ ਤਾਂ ਨਾ ਬੰਦ ਜੀ ਏ ਮੇਰੇ ਪਾ ਕੁੰਨਾ ਜਾ ਜੀ ਏ
ਬੰਦ ਮਾਂ ਲ ਏ ਮੇਰੇ ਜੀ ਏ ਨਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮੁਰਜ਼ੀ ਜੀ ਮੈਂ ਕੁੰਨਾ ਏ ਮਾਂ ਲ ਮਾਂ ਲ ਜੀ ਏ ਨਾ ਤਾਂ ਮੇਰੀ
ਏ ਦਾ ਨਾ ਕੁਰਾਂ ਤੇ ਨਾ ਏ ਏ ਪੀਤੇ ਨਾ ਏ ਏ ਪਤ ਜੀ ਏ ਜੀ ਏ ਮਾਂ ਲ ਏ ਨਾ ਗਏ ਜੀ ਏ ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਬੇਬਾ ਏ
ਮੇਰੇ ਮਾਂ ਲ ਨਾ ਲੈ ਜੀ ਏ ਜੀ ਮਾਂ ਲ ਪਤਾਂ ਤੇ ਬੰਦ ਮਾਂ ਲ ਕੁੰਨਾ ਨੀ ਏ ਗਾ ਏ ਜੀ ਏ ਤੇ ਗਲੀ ਮਾਂ ਲੀ ਮਾਂ ਲ
ਲੈ ਬੰਦ ਮਾਂ ਲ ਗਾ ਗਾ ਏ ਜੀ ਗਲੀ ਮਾਂ ਲੀ ਗਾ ਗੁਰੀ ਗਾ ਗੀ ਏ ਜੀ ਮਾਂ ਲੀ ਗਾ ਗੁਰੀ ਪਤਾਂ ਪੀ ਮਾਂ ਲ ਨਾ ਲ
ਏ ਗੀ ਜਾਗ ਏ ਜੀ ਏ ਪਤਾਂ ਪੀ ਮਾਂ ਲ ਤੇ ਮਾਂ ਲ ਬੰਦ ਬੰਦ ਏ ਜੀ ਮਾਂ ਲ ਜੀ ਏ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਲ ਪਤਾਂ
ਜੀ ਏ ਤੇ ਮੀ ਮਾਂ ਲ ਪਤਾਂ ਮੀ ਮਾਂ ਲ ਏ ਜੀ ਏ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਏ ਬੰਦ ਬੰਦ ਮਾਂ ਲ ਏ ਮੇਰੇ ਜੀ
ਏ ਏ ਜੀ ਮੇਰੀ ਲੈ ਕੀ ਨੀ ਜਾਗਦਾ ਜੀ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਜੇ ਤੇ ਪਾ ਮੇ ਦੀ ਬੰਦ ਪਾ ਮੇ ਕੁੰਨਾ ਜੀ
ਏ ਏ ਏ ਮੇਰੇ ਜੀ ਏ ਪਾ ਮੇਰੇ ਜੀ ਏ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਏ ਏ ਤਾਂ ਤੇ ਮੀ ਪਤਾਂ ਏ ਜੀ ਜੇ ਏ ਏ
ਤੀ ਮਾਂ ਲ ਤਾਂ ਤੇ ਮੀ ਪਤਾਂ ਏ ਨੀ ਏ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਲ ਜੀ ਮਾਂ ਲ ਤੇ ਮਾਂ ਲ ਮਾਂ ਲ ਜੀ ਏ ਜੀ ਤੇ ਮੀ ਮਾਂ ਲ ਤਾਂ ਪਾ ਏ
ਮਾਂ ਲ ਬੰਦ ਪਤਾਂ ਜੀ ਮਾਂ ਲ ਜੀ ਮਾਂ ਲ ਏ ਏ ਏ ਏ ਏ ਬੰਦ ਪਤਾਂ ਜੀ ਮਾਂ ਲ ਤਾਂ ਮਾਂ ਲ ਏ ਏ ਮਾਂ ਲ ਤੇ
ਮੇਰੇ ਜੀ ਏ ਨਾ ਲੈ ਮਾਂ ਲ ਕੁੰਨਾ ਪਾ ਮੇਰੇ ਮਾਂ ਲ ਮਾਂ ਲ ਜੀ ਮਾਂ ਲ ਮਾਂ ਲ ਤੇ ਮਾਂ ਲ ਤਾਂ ਮਾਂ ਲ
ਮਾਂ ਲੀ ਤਾਂ ਕੁੰਨਾ ਮਾਂ ਲ ਏ ਜੀ ਏ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਏ ਮੇਰੀ ਬਾਬੇ ਜੀ ਏ ਨਾ ਮਾਂ ਲ ਤੇ ਮਾਂ ਲ ਤਾਂ
ਏ ਜੀ ਕੁੰਨਾ ਜੀ ਜੀ ਮਾਂ ਲ ਜੀ ਏ ਮਾਂ ਲ ਤੀ ਮਾਂ ਲ ਤਾਂ ਮਾਂ ਲ ਜੀ ਏ ਮੇਰੇ ਜੀ ਏ ਏ ਏ ਮਾਂ ਲ
ਜੀ ਤੇ ਮੇਰੀ ਜੀ ਏ ਏ ਏ ਏ ਨਾ ਲੈ ਮਾਂ ਲੀ ਪਤਾਂ ਪਤਾਂ ਮਾਂ ਲੀ ਜੀ ਏ ਮਾਂ ਲ ਪਤਾਂ ਗਾਗਰੇ ਮਾਂ ਲੀ
ਏ ਮੇਰੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਏ ਗਲੀ ਤਾਂ ਬੰਦ ਮਾਂ ਲੀ ਏ ਮਾਂ ਲ ਪਤਾਂ ਏ ਜੀ ਏ ਮਾਂ ਲੀ ਏ ਜੀ ਏ ਮਾਂ ਲੀ

ਉ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪਰ ਸਾਇ

ਸ੍ਰੀ ਧੰਨਾ ਕੀ ਨੀ ਛਾਵੀਆਂ ਤੇ ਨੀ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਲੱਖ ਤੇ ਨੀ

1942

My loving Sardarji,
...What should I write about
coming and going when you
keep saying I'm coming, I'm
coming in your letters... but
twelve years have passed
and you have not come which
keeps me living in uncertainty
...it is difficult to live alone
for twelve days, let alone
twelve years...I don't know
how to explain it to you - do
these things not come in
your mind?... I am crying in
restlessness...but what can I
tell you when you don't care
for me for the last four
years I am not keeping well...
I am weak and sick especially
since Gurcharan has passed
away...I cannot think of
anything else to write...

Kartar Kaur and her husband reunited, living their lives in the Fraser Valley.
A true story of resilience, love and perseverance.

